

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földműves-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felolós szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földműves-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarországot feltámasztásában.
Amen.”

Szemle.

Beszéltetés közben hallottam a héten, hogy mába minden erőlködésünk, mába minden ingüjra való gyürkösésünk, zsidó nélkül nem boldogulunk, zsidó nélkül élni sem tudunk. Ha holmi szászatyár, kecsés dohonygá, zsidókhoz dörgölőzö „névleges keresztény” embertől erült volna ez a súlyos megállapítás, nem is szólnék hozzá. De mert nemzeti hadseregünk tagja, jó keresztény az, aki a fenti kijelentést az elkeseredés hangján megtette, és zsidóbarát-nak egyáltalában nem mondható: foglalkozni kívánok vele abból a szempontból, vajjon nekünk van-e szükségünk a zsidókra, vagy a zsidóknak van-e szükségük mi reánk?

A zsidónál a háralás nem egyéni, hanem faji tulajdonság. A történelem tanuskodik arról, hogy Babilóniában a szumir nép nyakába telepedtek, ahonnan kiűzetve, Palesztinában házták meg magukat. Majd Babilónia kapuin akartak bejutni, aminek elhurcoltatás és keserves rabság lett az eredménye. A babilóniai fogság után Egyiptomra veletlén szemüket s annak kapuin vonultak be képmutató arccal, azonban bensőleg eltelve a benszülöttek ellen táplált ellenséges aspirációkkal. Az egyiptomiaknak rövid idő alatt kinyílt a szemük — nem úgy mint nekünk — és a zsidókra keserves rabszolgaság következett, míg végül Mózes tiltos elékészületekkel kivette őket Egyiptomból. A zsidó rabbinus hagyományok valóságos mesterművek a fenti kőbor-lásaiak szépítgetésében, azonban római elő-kelö, megbízható irók kétségbeesjtőnek mond-ják a zsidó közállapotokat, melyeknek mé-telyezö, romboló hatásától csak úgy ment-hették meg a birodalmat, hogy Jeruzsále-met feldúlták és a zsidókat a világ minden részébe szétszórták. A zsidók tehát önma-gukban békésen meglenni és egészséges állammá fejlödni soha sem tudtak és soha sem tudnak. Nézzünk csak körül szeren-csétlen hasáinkban! Itt is, ha zsidó házak-nál keresztény kezek nem dolgoznának, a zsidók rövid idő alatt szennybe és piszokba merülnének. Még egészségesebb vért is keresztény dajkák tejéből kapnak. Nekünk tehát nincs szükségünk rájuk, de nekik igen reánk. Ha nekik hiszik, próbáljuk meg. Men-jenek fenébe, hagyjanak magunkra és vár-juk meg, amig visszahívjuk őket. Hogyis szoktuk énekelni? ... „Várhatsz babám el-várhatsz ...”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Gróf Bethlen István a designált miniszterelnök.

Budapest, nov. 24.

M. T. I. Gróf Bethlen István mi-niszterelnök designálása — mint hivata-los helyről értesülünk — még a mai napon meg fog történni. A miniszterelnök ma déiben 12 órakor megjelenik a sor-mányzónál, aki őt a kabinet alakításával fogja megbizni. A designálás után azon-nal megkezdí tárgyalásait. Előreláthatólag mint designált miniszterelnök fel fogja keresni a kisgazdapártot is, ahol ép úgy, mint tegnap a ker. nemzeti egyesülés pártjában, a párt tagjaival tanácskozni fog és kifejti programját. A kormány listája valószínűleg e hét végére elkészül s a kormány a jövő héten mutatkozik be a nemzeti gyűlésnek, melyet e célból össze fognak hívni.

A berlini üzemi tanácskozások.

— Berlin, nov. 24.

M. T. I. A berlini üzemi tanácsok ülése tegnap a Berlinben időzö birodalmi üzemi küldötségek idítványára tárgya-lásra ült össze; a kommunistáknak azon kísérlete, hogy a munkásságot akcióra bírják — meghiúsult.

Eljegyzés az angol királyi családban.

Páris, nov. 24.

M. T. I. Märy hercegnök, az angol király egyetlen leánya eljegyzésének híret az egész ország örömmel fogadta. A hercegnö nagyon népszerű és különös meglegedést kelt, hogy a völégénye angol főnemes, Viscount Lastelles, aki a háboru-ban is több ízben rendkívül kitüntette magát. Az angol királyi palotába a világ minden részéből szakadatlanul érkeznek az üdvözlö táviratok. A házasság napját valószínűleg csak a jövő évben tartják meg.

A bécsi tőzsdesztrájk.

Bécs, nov. 24.

(M. T. I. Magánjelentés.) Miután a pénzügyi bizottság a kormány javaslatát az arannyal fizetendö tőzsdeadó tárgya-ban változatlanul elfogadta, az osztrák pénzügyi körökben számolnak azzal, hogy a tőzsdesztrájk még tovább fog tartani s előreláthatólag még pénteken sem lesz forgalom.

Vissza az anyaföldhöz!

(Folytatás és vége.)

Lépjetek arra az útra, amely vissza-vezet a szent, az egyedülvaló, örök anya-földhöz. Adjátok el — mondja Szilády — városi lakásaitokat, adjátok el minden nélkülözhető bútorkat, de elsősorban a zongorát és a nappelt, a függönyöket, a nagy tilkroket, a szalont és mindent — teszi hozzá tréfásan —, amihez az asszony legerősebben ragaszkodik, és kezdjétek meg a kivándorlást. Mi nem mehetünk Ausztráliába, mi legfeljebb csak a szomszédos községbe vagy a szomszéd vármegyébe mehetünk. Ha pedig már se zongorád, se függönyöd, se ékszered, semmid sincsen, akkor is megmenekedhetsz. Ha semmit nem bírsz, bérelj földet, ha lehet, másat, ha nem, anélkül. Ha csak pusztá földed van és még viskó nincsen rajta, akkor minden pénzedet arra fordítsd, hogy legalább egy barakszerű konyhát tákolj össze rajta, hogy a saját földened lakhass. Ne riadj vissza ezektől a külsőleg nyomoruságos állapotoktól. A szegénység úgyis meg-van már, csak a külsö lepleit, az utolsó hazug rongyokat kell ledobni, hogy őszin-tén is olyanok legyünk, amilyennek lenni nem nagy szégyen, hanem a legnagyobb szolgálat és dicsőség magunknak és a hazának. Az első lépés tehát: a lemondás minden városi hiúságról és bátor, elszánt lépéssel visszatérés a megmentö anyaföldhöz.

Szilády kis füzete a továbbiakban megmutatja, hogyan lesz ebből a pusztai hajlékból kedves otthon s szinte kézen-fogva a kezdöket és bátoratlanokat, be-vezeti őket a kisgazdaság módszereibe és tapasztalataiba és végül kijelöli az állam feladatát ezzel a tisztviselői vissza-vándorlással szemben, megmutatva a segítséget az együttes telepek, a különös, egyenkénti telepítések számára.

Van ebben valami a Tolstoj apostoli lemondásából s Robinson vállalkozásai-nak kalandosságából és leleményességéből. De ezek mögött a színek mögött háttérnek mindenütt ott sötétlik a magyar tisztviselői osztály, a titkos, magát mar-cangoló úri szegénység szeméremérezete és gyámolatlansága, a két- és három-szobás hivatalnoki lakások gondtöl és elégedetlenségöt mérlegzett levegöje, az előitéletek tengersokasága, amelyet Szi-lády Zoltánnak le kell küzdenie, amelyet maga mögött kellett hagynia, míg eljutott arra az útra, mely az anyaföldhöz vissza-vezet.

Olvassák el minél többen ezt a kis

fűzetet: senki sem teheti le lelki épülés, finom és benső élmények nélkül, s mindenki érezni fogja sorai között egy talpig lérfi bátorsága mellett az aprólékoskossáig praktikus tapasztalat szinte ellenállhatatlan okfejtéseit s dertis és fel-emelő világszemléletét. Tudjuk, hogy ehhez az úthoz, melyre Szilády Zoltán naptól barnult, ásótól és kapától feltört kezével mutat, temérdek önmegtartózkodás, egy mélyszéles lelki és erkölcsi lezámolás erényei szükségesek. Nem tudjuk, hányan fogadják meg ezeket a tanácsokat, nem tudjuk, mennyit fog ez a kis fűzet segíteni a magyar értelmiség és hivatalnoki társadalom nyomorán. Szilády Zoltánnal valljuk azonban, hogy nemcsak ezt az osztályt: az egész országot, az egész nemzeti társadalmat csak ez a lezámolás, a külső látszatoknak a levetkezése, a magunkba szállás és az a férfias erő mentheti meg s adhatja vissza újra önmagának, amely ezt a kis zöld fűzetet az asztalunkra tette.

Mi van a búzával?

Zsidó spekuláció a terménypiacon. Mégis a termelőt szidják.

(—y) Ha valakit szidni kell, hát ahhoz nagyszerűen értünk. Hozzá még elkövetjük azt a hibát is, hogy mellé fogunk a dolognak és mást szidunk, nem azt, akit megilletne. A gabonaárak az utóbbi hetekben ugrásszerűen emelkedtek. Erre fölgrásszerűen, rohamlépésekben támadtak a termelő kisgazdáknak. Volt azután így a paraszt, úgy a paraszt! A zsidó meg nevetett. Ostobaság! De megbocsájtható, mert az éhes gyomor nem ér rá kutatni az igazi bűndös, az igazi delikvens után. Aki kezébe akad, azt megmarja. Most is ez az eset áll fenn.

A gazdától már rég összevásárolták a nagybankok, nagymalmok a búzát. Addig, míg a városokban hosszú kocsisorokban álltak a termelők gabonájukkal, az ár 900—1100 korona között váltakozott. Amikor a zsidó nagybankok már összegyűjtötték hatalmas arányokban a gabonát; megindult a spekuláció a gazda verejtékes munkájának gyümölcseivel. Szöktek az árak felfelé és háromszoros ár érték el, de abból a termelő egy fityinget sem látott. Milliók és milliók vándoroltak a zsidó spekuláció folytán a gabonakereskedő és a nagybankok telhetetlen bendőjébe. Természetesen mindent a fogyasztó fizette meg. De kinék jutott volna eszébe ezért a spekulátókat szidni. Kényelmesebb, ha a kezünk ügyében levő termelőt agya-bugyáljuk el. A zsidó pedig kajánul röhög a markába és kárörvendve szemléli, mint püfölik egymást a keresztények, míg ő még jobban tömi amúgy is duzzadt erszényét.

A búzát megmahistani még nem sikerült nekik. Uzsoranyereséghez pedig hozzászórtak. A búza sem lehet kivétel. Hogy a lisztről ne is beszéljünk. Különben mégis. Hadd lássunk csak tisztán ennél a kérdésnél is.

A búza, amíg a termelő kezéből liszt alakjában a fogyasztó közönség elé kerül, nagyon sok zsidó stáción megy keresztül. Így jutottak már békében is például a berliniek abba a kellemes helyzetbe, hogy a magyar búzából készült liszt ott olcsóbb, a magyar lisztből készült sütemény szintén olcsóbb és jobb volt, mint nálunk. Ezen a bajon az államnak feltétlenül segítenie kell, mert ez sokkal fontosabb közérdek, mint egyes zsidó gyárosoknak szubvencióval való felhizlalása.

A földmivelő nép nem bir elegendő anyagi erővel magtárakat építeni, s különben is az utóbbi időben a kemény adóprések miatt kénytelen hevenyészve túladni természet nagy részén, a zsidó terménykereskedők pedig a termelő közönség ezen szorult helyzetét rohamos meggazdagodásra használják fel. Az államnak módot kell találnia hatósági magtárak, a főbb közlekedési vonalak mentén pedig állami közraktárak létesítésére. A zsidó malmok kar-telleit pedig szigorú állami kezelésben levő malmok létesítésével kell megőrizni. Így lehet csak a zsidók mohóságát, falánkságát bizonyos határok közé visszaszorítani és jól jár a termelő, jól jár a fogyasztó is, végül pedig nem tud majd egymásra uszítani bennünket.

József és József Ferenc királyi hercegek akciója a földműves szegények felsegítésére.

Amint értesültünk, a magyar nemzet két valóban belőle sarjadt királyi vére, József és József Ferenc kir. hercegek a közeljövőben nagyszabású tervüket vállalják valóra. Mozgalmat terveznek, amelynek segítségével megmentésük a nyomortól a magyar falvak szegényeit. A fenségek jól tudják azt, hogy a földmunkások, zselérek mindenképpen rászorulnak arra, hogy istápoló kezét nyújtsunk feljük. De felismerik a hercegek annak a kétségtelen voltát is, hogy szükséges ezeknek a minden segítségre érdemeseznek nemzeti erővel való mentése. Ne lehessen abból megbízhatatlan elemeknek tökélet kovácsolnoki, hogy megítájk a hiányságokat, de a segítés árán idegen faji célok szolgálatába állítják a szűz magyar erőket. Kötelességüknek tartják, hogy ezt a segítést ők maguk, tehát azok eszközöljék, akik egytestegy-élek a magyar faluval, akik a fronton a legközelebről ismerheték meg és fogadhatták szívükbe egyszerű falusi véreinket. A mozgalom előkészítése már széles arányokban folyik és annakidején, megindulása, előtt kimerítően értesíteni fogjuk róla a magyar közvéleményt.

Anya- és csecsemővédelem.

A különböző segély- és jótékonyági akciók számvetéséből évek során át rendszeresen kihagyták a falu szegényeit. Az pedig kétség-telen, hogy nemcsak a főváros inségesei szorulnak rá a segítségre, hanem sokszoros mértékben inkább a falu, jórészt tanácsalozás és súlyos esetekben mozdulni is alig tudó szerencsétlen szegények. A közelmúltban az Amerikai Vörös Kereszt összefogott a hazai jótékonyági egyesületekkel, különösen a Stefánia Szövetséggel, hogy új alapra vesse és országosan intézményesítse az anya- és csecsemővédelmet. Az illetékes köröket ezáltal immár valóban áthatja az a meggyőződés, hogy a falusi gyermekágyas anyát is fel kell keresni otthonában és segítségére kell lenni azzal, amivel lehet. A nagy arányokban induló mozgalomról a Stefánia Szövetség igazgatóját, Keller Lajost kérdeztük meg, aki ezekben volt szíves felvilágosítást adni:

Csonkamaragorország területén összesen ötven anya- és csecsemővédőt otthont akarunk felállítani. Ebből harmincöt kerül vidékre és tizenöt a fővárosba. Főtekrvésünk az, hogy részben az anyákat hozzuk olyan helyzetbe, amely biztosítja az egészséges szaporulatot, másrészt a csecsemők életének első éveire akarjuk kiterjeszteni gondoskodásunkat, hogy a megdöbbentő magyar gyermekhalálozást ezután lehetőleg normális korlátok közé szorítsuk.

A vidéki szervezést a mai napon kezdjük meg, mondotta az igazgató. Zentai Pál dr. főorvos és én fogjuk végigjárni az ország valamennyi jelentősebb városát, hogy ott megszervezzük az otthonokat. Első állomásunk Magyarországon, onnan Szombathelyre megyünk. A Dunántúl városai után állítjuk fel a Duna-Tisza közén, azután pedig a Tiszántúl anya- és csecsemővédőt otthonainkat.

A segítés módjaira nézve azt az eljárást fogjuk követni, amelyet már itt Budapesten is meghonosítottunk, vagyis az úgynevezett védőnői eljárást. Tanfolyamokat rendezünk ilyen védőnői szerepre vállalkozó tisztviselők számára. Ezeket a tanfolyamokat Bókay János, Levrich József és Heim Pál egyetemi tanárok fognak előadást tartani és ugyanők fogják bevezetni a szükséges tudományokba a védőnőket. Ugyanez a három professzor szinte emberföltöi erővel buzgólkodik azon, hogy az anya- és csecsemővédőt otthonok minél előbb megkezd-hessék működésüket.

Ideális célunk az, hogy minden megszületett csecsemőt felkeressünk és védőnőink kedvesen, előzékenyen, gyöngűden a gyermekágyas anyáknak, szívéhez szölvő lássák el tanácsokkal, utbaigazításokkal és így kell ruhakelmével, csecsemőkeiingyével is, valamint élelmiszerekkel az ezekre szoruló családot. Ha az anya kívánja és erre szükség van, akkor a gyermekágyas anyát a gondozó intézetekben fogja elhelyezni.

„Itt nem mérnek magyar bort.”

Hova juttatott bennünket Júda kiválasztott népe?

(—y) A magyar föld mindig híres volt gazdagságáról. Mindig bőven termelt bora és buzája s ez magával hozott mindent, amire embernek csak szüksége volt, ami szemnek és szájnak szép és jó. Messze földön híres volt a magyar bor. Eljötték érte a szomszéd államokból és fizettek érte drága pénzt. Virágzó kereskedelmünk volt mindenfelé. Az ipar ugyan nagyrészen német import volt és német befolyás alatt állott, de teljesen szolid alapokon és elég bőségesen termelt. A kisipar a céhek oltalma alatt virágzott, a gyáripar pedig a felvidéki németek és az erdélyi szászok kezdeményezésére indult igen szép fejlődésnek.

A galíciai, román, általában a világ minden részéből hozzánk beözönlő zsidó invázió után kereskedelmünk ténylegesen megváltozott, s gyáriparunk lassu, szolid fejlődésében megakadt, csak a szeszgyártás vett erősebb lendületet, mivel a zsidók a szesz italok ezerféle fajtáinak előállításában és értékesítésében igen nagy művészetet fejtenek ki.

A borkivétel egyszerre zsidó kézbe került, aminek meg lett a szerföltött káros következménye. A pincében termelt borok sokaságával igazi borának értékét, nevét, hitelét a külföld előtt teljesen tönkretették, a termelőközönségnek pedig megmérhetetlen károkat okoztak, úgy, hogy ma Berlinben, Németország fővárosában, a vendéglősök kénytelenek üzleteik jóhírneve miatt ajtóikra kifüggeszteni: „Itt nem mérnek magyar bort”, máskülönben elkerülnék helyiségeiket, mint a belpoklost.

Idáig juttatott bennünket a zsidó lelkiismeretlen kereskedelem, amelyen drákói törvények, börtөрmelek szövetkezettek megfeszített munkája sem lesznek képesek talán soha boraink régi nevét és hírét a külföld előtt helyreállítani, hacsak minden község, város végén a marhavész jeltző táblák mellé ki nem írhatjuk: „Itt zsidók nincsenek”.

Milliókat vágnak zsebre a lószállítók.

Olaszország 3500 lírát, Svájc 900—1000 frankot fizet a muraközi lovak darabjéért.

Az Esküdt-féle kiviteli panamákkal kapcsolatosan rámutattunk arra is, hogy az állat-kiviteli engedélyekkel nagyszabású visszaélés folyt, közöltük az egyik német kereskedő nyilatkozatát, amely a németek által a jóvátétel céljára történt lóvásárlások ügyét világította meg. Németországban annyi márkáért értékesítették a lovakat, mint ahány korona volt az itteni piaci ár.

Értesülésünk szerint a németországi értékesítésnél sokkal kedvezőbb üzlet folyik most loállományunkkal.

Olaszországba és Svájcba egy érdekelt-ség nehéz, muraközi igáslókat szállít.

Az érdekeltséget, hír szerint, a Hungária-Bank közbenjöttével egyik nagy bankunk finanszírozza. Három héttel ezelőtt két ízben háromszáz—háromszáz darabból álló szállítmányt irányítottak Olaszországba, ahol darabonként átlag 3000—3500 líráért értékesítették a lovakat. Ha ezt az árat az akkori lírakurzus alapján átszámítjuk,

egy ló eladási ára körülbelül
150—160 ezer korona.

Olaszországba most is útban van egy nagyobb küldemény, amelyet Szombathelyen vagoniroztak be. Ezt a küldeményt, értesülésünk szerint, csupán 2500 líráért sikerült elhelyezni, de a kiviteli érdekelt-ség így is milliókat keres az üzletben. A további küldemények közül, hír szerint, többet Svájcba irányítanak, ahol az értékesítés még az olaszországinál is kedvezőbb. Az eddigi üzletkötések szerint

900—1000 frankot lehet elérni Svájcban egy nehéz, muraközi igáslóért.

A nehéz igáslókat belvárosi piaci árat 40—50 ezer koronára tehetjük, így tehát az érdekelt-ség egy lovon nem kevesebb, mint 100—120,000 koronát keres.

A magunk részéről csak helyeselhetjük, ha a kormány loállományunk fölölését kedvező áron a külföldön értékesíti és így javítja valutánkat. Az exportot azonban csak úgy tartjuk megengedhetőnek, ha a kivitel hasznából megfelelő részt biztosítanak a köznek és gondoskodás történik arról, hogy gazdáink szorult helyzetét, amely a takarmányhiány miatt állott be, a lelketlen uzorakereskedelem ennyire ki ne használhassa.

Vasut épül a Balaton körül.

A szépséges magyar tengernek, a Balatonnak a felvirágoztatása és európai hírvé tétele hatalmas lépésekkel közeledik a megoldás felé. Szerencsétlenségünk közepette vizsgázott momentum, hogy végre-valahára megindult a magyar erőnek, a magyar szépségeknek kihasználása és az idők szellemének megfelelő módon való emelése. Kolbenschlag Bélát, Zala megye alispánját illeti az elismerés a kezdeményezésért.

Az alispán a balatoni kultusz fejlesztésére adott vezetett be a szomszédos megyékkel együttesen. Több vállalkozás is indult a Balaton szépségeinek feltárására: Ezek közé tartozik Kugler Mihály nyugalmazott mérnök akciója is, aki a régóta tervezett és régóta óhajtott balatoni körvasutat akarja megvalósítani. Kugler Mihály kérvényében a tervet a következőleg körvonalazza: A körvasút mindenütt a lehetőséghez képest közvetlen a vízparton haladna. Balatonfüredről kiindulva és oda visszatérve, a déli-vasuttal Lepsényben, a Máv.-val valamely al-

kalmas ponton összekötve. A vonat hossza a lepsényi szárnyvonallal együtt cirka 200 km. lenne. A vasut a következő helységeket érintené: Balatonfüred, Alsóörs, Almádi fűrdő, Vörösbény, Kenese, Aliga fűrdőtelep, Sóstómajor, Balatonföldvár, Szárszó, Lelle, Boglár, Felsőfonyód, Bélatelepe, Máriatelepe, Balatonbény, Keszthely, Balatonederics, Szigliget, Tördenicz, Badacsonytomaj, Zánka, Balatonudvari és Örvényes. Kilátásba helyezi Kugler Mihály, hogy ha az építési engedélyt megkapja, úgy a munkát még ez évben megkezdheti.

Hiszünk, hogy ez a nehéz és nagy jelentőségű terv illetékes helyen a legnagyobb megértésre fog találni és a terv megvalósítását illetőleg a legmesszebbmővelőleg fogják támogatni az illetékes körök a vállalkozást.

LEGÚJABB.

Briand Franciaország terveiről.

Bécs, nov. 24.

(M. T. I.) A Neue Freie Presse jelenti Washingtonból: Ma itt az a hír terjedt el, hogy Lloyd George Washingtonba készül. Briand a szárazföldi lesterelési bizottságban ma beszédet mondott, melyben változatlanul Franciaország helyzetét Európában. Bepillantást engedett Franciaország terveibe, melyek szerint a legközelebbi években meg akarja nagyobbitani a hajóállományt. Briand fejtegetése élénk vitát idéztek elő, melynek folyamán valamennyi állam szónoka elismerte Franciaország európai helyzetének sajátosságát.

Diplomáciai vélemények a portorosei értekezletről.

Portorose, nov. 24.

(A M. T. I. kiküldött munkatársának jelentése.) A portorosei angol küldöttség elnöke beszélgetést folytatott a M. T. I. kiküldött munkatársával, akinek többek között megelégedéssel nyilatkozott az értekezlet eredményéről. Magyarország gazdasági és nemzeti jövőjének kilátásairól szólván, kijelentette, hogy a magyarországi viszonyok kellő ismeretének hiányában erre a kérdésre nem válaszolhat. De ha a portorosei magyar képviselők energiája és ügyessége tipikus nemzeti vonás, akkor Magyarország kétségteletlenül talpra fog állani.

Sarolta Marcol bécsi lengyel követ, a portorosei lengyel küldöttség elnöke, a M. T. I. kiküldött munkatársa előtt az értekezlet eredményéről a következőket mondotta: A régi Monarchia széttagolásával megalakult, majd megnövekedett államok eredetileg hosszú időközön keresztül csak tapogatózva közeledtek egymáshoz és közeledési kísérleteik többé-kevésbé eredménytelenek voltak. A portorosei értekezlettel végre megszűnt ez az állapot és ezek az államok most már gyakorlati eszmecserébe bocsátkoznak egymással. Az értekezlet eredményei igen jó hatást gyakorolnak Közép-Európa gazdasági életére, különösen fontos ez abból a szempontból, hogy az értekezlet a szabad áruforgalom elvét igyekezett érvényesíteni. Sarolta annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az értekezlet gazdasági eredményei hozzá fognak járulni a politikai atmoszférák megnyugtatózásához is. Ribár Ottokár, a volt szlovén biro-

dalmi gyűlés képviselője, a jugoszláv delegáció elnöke, a konferencia eredményéről a következőképp nyilatkozott a M. T. I. munkatársa előtt: Az én véleményem szerint a legfontosabb eredményeket a szállítási bizottság érte el. Különösen a közös kocsi-park felosztása érdekében. A gazdasági szükségszerűség természetesen közelebb hozza egymáshoz az embereket és államokat, szinte kényszeríti őket az árucserére. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha helyreállt a politikai béke.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— A veszprémi püspök jubileuma.

Veszprémből jelentik: Rott Nándor dr. megyéspüspök pappá szentelésének 25. évfordulóját Rómában ünnepelte, honnan szombaton érkezett haza. A vasuti állomáson küldöttség fogadta, este pedig szerenáddal köszöntötték. Vasárnap a székeskáptalan, a vármegye, a város és a hitközség elől küldöttségei fejezték ki főpásztoruk előtt ragaszkodásukat és szeretetüket.

— **Keltős eljegyzés.** Mészáros Imre tapolczafői hengermalomtulajdonos köztisztelt családjában vasárnap este keltős eljegyzés történt. Irma leányát eljegyezte ifjú Nánik Pál, a Pápa városi és vidéki Takarékpénztár pénztárosa, Gizus leányát eljegyezte Báthory Tibor budapesti építész. A jóismerősök és barátok sokaságának gratulációihoz csatlóljuk a mi őszinte jókívánatainkat is.

— Eddig 14.737 házhozlet osztott ki a Földbírtokrendező bíróság.

Az O. F. B. november hó közepéig 3942 katasztális hold terjedelemben összesen 14.737 házhozlet osztott ki. A bírtokrendező eljárás mindössze 399 esetben haladt annyira, hogy bíróságot kellett kiküldeni. A gazdasági feltételekkel tájékoztató adatok végtel 1524 esetben kereste meg az O. F. B. a bírósághoz naponta 100—150 kérvény érkezik, s így a bírtokpolitikai tevékenység annyira kiszélesedett, hogy a bíróság csak lázas és kimerítő munkával tud feladatának eleget tenni. A földszerzés legnagyobb akadálya, hogy az igény jogosultak legnagyobb része a szükséges tőkével nem rendelkezik, a hitelezési műveleteken alapuló földszerzés útjában pedig eddig még le nem győzött akadályok állanak. Egyelőre kis haszonbérletek alakításával lehet megoldani a kérdést, ez a megoldás azonban azt jelenti, hogy a földreformot nem hajják végre, hanem a pénzügyi nehézségek miatt a megváltást felfüggesztették.

— Lengyelország gazdasági helyzete.

A lengyel közvélemény általában arról panaszkodik, hogy a kormány franciabarát politikát folytat. Holott a kormánynak tudnia kellene, hogy Franciaország a lengyel külpolitikában csak egyetlen tényezőt jelent, melynek kedvéért nem szabad a többi külpolitikai faktorokat elhanyagolni. Egy olyan fiatal államság, mint Lengyelország, nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy hatszáz ezer főből álló hadsereget tartson. Ez lényegesen megterhelése a lengyel állami háztartásnak. Hogy a lengyel valuta miért csúszott le olyan ijesztő mélységbe? Elsősorban, mivel Lengyelország nem rendelkezik olyan pénzügyi szakértőkkel, akik rendszeres adózási politikát tudnának életrehívni. Egy ország, melyben husz millió

lengyel márka nem jelent vagyont, lássa be, hogy gyakorlatias adórendszerre van szüksége, mely lehetővé teszi a vagyonadó megvalósítását. Lengyelországban azt hiszik, hogy a felszólítási kérdés megoldása kedvezően fogja befolyásolni az állam pénzügyi helyzetét. Azt remélik, hogy a lengyel nagyipar Felsőszilézia segélyével ismét kivételképpé válik. Emellett effelejtik az emberek, hogy Lengyelország a Németbirodalom segítségével nélkül egyáltalán nem tud talpraállani. Lengyelország életérdeke, hogy Németország felé orientálódjék. A lengyel államadósság az utolsó idők folyamán lényegesen megnövekedett. Mintegy 450 milliárd külföldi és 150 milliárd lengyel márka beföldi államkölcsonnel lehet számolni. A kormány az utóbbi időkben segítőakciókat folytat le a külföldi tőzsdéken, hogy a lengyel valuta további romlását megakadályozza.

— **A második tusz-szállítmányt elindították Moszkvából.** A hírhedt kresli börtön lakói közül néhány rövidesen újra vissza fogja kapni a szabadságát, amennyiben — a külügyminisztériumhoz küldött legújabb értesítés szerint — a második szállítmányt elindították Moszkvából. A szállítmány a külügyminisztérium illetékes osztályának véleménye szerint eddig már megérkezett Rigába és így körülbelül két héten belül átlépi a magyar határt. A tuszokat ugyanis Moszkvában összpontosítják, ahol az eszt és német követség látja el őket élelmiszerral és ruhával.

— **A takarékbetétek vagyonváltása.** A takarékbetétek után kirótt vagyonváltásról szóló kimutatást a legtöbb pénzintézet már kézhez kapta. Azokat, kiknek a pénze folyószámlán van elhelyezve a bankoknál, a bankok a vagyonváltás kivételéről értesítik, azokat azonban, kik pénzüket betétkönyvekre helyezték el, rendszerint nem tudják értesíteni. Kivánatos tehát, hogy a betevők mielőbb tájékozódjanak az egyes intézeteknél affelől, hogy betétjük után kiróttak-e vagyonváltást és hogy e kirovás helye-e, mert a helytelen kirovás ellen jogorvoslatnak csak december hó végéig van helye. A betevők rendszerint csak új év után szokták betétkönyveiket kamathozzáírás végett a pénzintézeteknél bemutatni — ekkor már késő jogorvoslattal élni. Ajánlatos tehát minden betevőnek a pénzintézetet ezen terminus előtt fölkeresni.

— **A falu öntudata.** Az országos jegyzői gyűlésen több fölhasználó hangoztatta, hogy a magyar közigazgatás csak úgy felelhet meg nagy nemzeti földadatának, ha a falu öntudatos eggyé válik. Mi ehhez hozzáértésük, hogy a falunak önálló gazdasági eggyé kell lennie, mert hivatását csak így töltheti be. A falu élete, életének minden megnyilatkozása gazdasági és szociális vonatkozásokkal van telítve, miért is szükséges, hogy a falu gazdasági jelentősége jobban kidomorítottassék. A községek legnagyobb része hihetetlen anyagi bajokkal küzd; ingatlan vagyona jórészt kiaknázzalánul hever, úgy hogy csak a pótdadók horribilis emelésével tudják föladataikat teljesíteni. A falu öntudata tehát csak úgy alakulhat ki, ha első sorban gazdasági — nem politikai — egységeké lesznek.

— **Amerikába már nem engednek be magyar kivándorlót.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter körrendeletet adott ki az Egyesült-Államokba kivándorolni szándékozók olyirányú kiiktatásáról, hogy utazásukat elhalaszták. A rendelet utal arra, hogy az amerikai törvényhozás a bevándorlás tárgyában még tavasszal azt a határozatot hozta, hogy a mostani költségvetési évben, vagyis 1921 július 1-től egészen 1922 június 30-ig összesen csak 5535 magyar bevándorlót enged-

be. Akik a megállapított évi létszámon felül érkeznek az Egyesült-Államok kikötőibe, azokat onnét visszautasítják, úgy, hogy kénytelenek ugyanazzal a hajóval, amellyel jöttek, visszatérni Európába. A belügyminiszter hivatalos értesülése szerint ez a létszám máris betelt és így az újabb jelentkezőket nem szállíthatják Amerikába. A miniszter ezért felhívja az útlevélkiállító hatóságokat, hogy az útlevélért folyamodókat erre figyelmeztessék és kiiktassák, mert megtörténhetik, hogy most kiváltott útlevelük érvénye lejár addigra, amikor már ismét akadálytalanul eljuthatnának Amerikába és ezzel kárba vész a vizum megszerzéséért lefizetett tekintélyes összegű díj is.

— **IV. Károly Madeirára érkezik.** A Magyar Távirati Irodának jelenti Párisból: IV. Károly és Zita királyné megérkeztek Madeirára, ahol Funchal város képviselője és nagyszámú közönség fogadta őket. A királyi párt a város által felajánlott autókra a Viktória-villába vitték. A király új otthonában elsőnek Funchal város püspökét fogadta. — Athéni jelentés szerint az athéni kormány hivatalosan megcáfolja azt a hírt, hogy a Habsburg-család Athénnel összekötöttségben állt és hogy Károly király magyarországi útját az athéni udvar támogatásával kísérelte volna meg.

— **A hadifoglyok leszerelési illeteke.** Ismételt tudakozódások folytán felesleges utánjárások elkerülése végett a honvédelmi miniszterium hadifogoly osztálya újból közli, hogy a hazatér, leszerelt hadifoglyok a hadifogság időtartamára illeték-utólagjaikat leszerelési igazolványuk alapján csak az állandó tartózkodási helyük szerint illetékes törvényhatóság útján, Budapesten az Észak-Pestvármegyei, Pest megyében a területileg illetékes Észak-, illetve Dél-Pestmegyei, vidéken pedig a területileg illetékes vármegyei népgondozó kirendeltségeknél kérelmezhetik, ahol az illeték-utólagot nekik a kérvények alapján folyósítják.

— **Az italmérések ellenőrzése.** A belügyminiszter az italmérések közérkölségi és közrendészeti felügyeletéről rendeletet adott ki. A rendelet szerint az italméresi üzletekben alkalmazottak a vendégekkel szemben magukat illetémesen tartoznak viselni. Tilos a női alkalmazottaknak a vendégekkel egy asztalhoz ülni, velük együttléteket vagy italokat fogyasztani. Az engedélyes, ha alkalmazottai e tilamakat megszegik, mint részes, büntetőjogilag is felelősséggel tartozik. Korlátlan kimérés és kizárólagos pálinkamérésre engedély csak úgy adható, ha az új üzlethelyiség templomtól, iskolától, kórháztól, gyermekgondozó intézettől és temetőtől legalább 200 méter távolságon túl fekszik, kivételnek kis községekben van helye. Olyan helyiségekre, amelyek 1899 óta megszakítás nélkül kiméresi célokra szolgáltak, az engedély e távolságon belül is megadható.

Istenitiszteletek, egyházi ünnepélyek, körmenetek alkalmával, azok tartama alatt, a közelükben levő üzletek zárva tartandók, ott vendégeknek tartózkodni és őket kiszolgálni tilos. Korcsmai és egyéb italméresi helyiségeket sztrájkantanyával felhasználni tilos, szintúgy munkások béreinek kifizetése helyétül igénybe venni. Tilos a szerencsejáték, továbbá 16 éven aluli, kísérő nélkül levő egyéneknek fogyasztásra szeszest ital kiszolgáltatása. A rendőrhatalóságok adnak véleményt italméresi engedélyek kiadásához.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1921. Főiskolai könyvnyomda.

Hornyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad ocsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel **tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át

Igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesfehervár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Cegléd, Kecskemét és Pápa.

Daráláshoz

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépszir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselője. PÁPA, Főter 17. Telefon 121.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfös-üzlete PÁPA Fő-ter 21. szám.

Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfös-árak és

különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.

Szolid keresztény kiszolgálás.